

СТАНОВИЩЕ

От: доцент доктор Атанас Игнатов Владиков

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „доцент”

на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по област на висше образование: 3. Социални, стопански и правни науки

професионално направление: 3.8. Икономика (Световно стопанство и международни
икономически отношения – Международни финанси)

В конкурса за „доцент”, обявен в Държавен вестник, бр. 40 от 14.05.2021 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски” за нуждите на катедра „Маркетинг и международни икономически отношения” към Факултет по икономически и социални науки, като кандидат участва: главен асистент доктор Траян Павлов Йосифов от катедра „Маркетинг и международни икономически отношения”, Факултет по икономически и социални науки

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Със заповед № Р33-3160 от 13.07.2021 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски” (ПУ) съм определен за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” в Пловдивски университет по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика (Световно стопанство и международни икономически отношения – Международни финанси), обявен за нуждите на катедра „Маркетинг и международни икономически отношения” към Факултета по икономически и социални науки.

За участие в обявения конкурс е подал документи **единствено:**

Главен асистент доктор Траян Павлов Йосифов от катедра „Маркетинг и международни икономически отношения”, Факултет по икономически и социални науки, Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”.

Представеният от гл. ас. д-р Траян П. Йосифов комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, и включва следните документи (на български език):

- 1) Молба;
- 2) Автобиографическа справка по европейски образец „Европас” / EuroPass/;
- 3) Фотокопие на Диплома за висше образование на образователно-квалификационна степен – Магистър по специалност „Финанси”, издадена от Университет за национално и световно стопанство, Финансово-счетоводен факултет;
- 4) Фотокопие на Диплома за присъдена образователна и научна степен „Доктор” в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, докторска програма „Икономика и управление (индустрия)”, издадена от ПУ „П. Хилендарски”;

- 5) Списък на научните трудове на кандидата;
- 6) Справка за съответствия с минималните национални и допълнителни факултетни изисквания;
- 7) Анотации на представените материали, включително самооценка на приносите;
- 8) Декларация за оригиналност и достоверност;
- 9) Удостоверение за наличие на основен трудов договор в ПУ „П. Хилендарски“;
- 10) Справка за аудиторни занятия след придобиване на академична длъжност „главен асистент“;
- 11) Служебна справка за участие в проектна дейност;
- 12) Авторска справка за приносите на научните трудове на кандидата;

Представени са също:

- 1) Две декларации за съгласие за използване на научни публикации за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика (Световно стопанство и международни икономически отношения – Международни финанси);
- 2) Осемнадесет научни публикации приети за оценяване;
- 3) Доказателствен материал за научните цитирания;

По отношение на СПРАВКАТА ЗА СЪОТВЕТСТВИЯ С МИНИМАЛНИТЕ НАЦИОНАЛНИ И ДОПЪЛНИТЕЛНИ ФАКУЛТЕТНИ ИЗИСКВАНИЯ – кандидатът е представил следните материали, приети за оценяване:

- Монографии – 1 бр., в самостоятелно авторство, на български език;
- Студии – 1 бр., в самостоятелно авторство, на български език;
- Научни статии – 9 бр., в самостоятелно авторство; (6 на български език и 3 на английски език);
- Научни статии – 1 бр., в съавторство; на български език;
- Доклади – 2 бр.; в съавторство; на английски език;
- Учебник – 1 бр., в самостоятелно авторство, на български език;
- Учебно помагало – 2 бр., в самостоятелно авторство, на български език;
- Книга – публикувана на база защитен дисертационен труд – 1 бр.; в самостоятелно авторство, на български език;

Общият брой научни трудове, представени от кандидата за оценяване – е 18.

От общия брой научни трудове: една-трета /шест броя/ са на английски език.

За онези материали, които са представени в съавторство /3 броя/ - са представени съответните декларации, удостоверяващи съавторство.

Документацията и научната публицистика се характеризират с пълнота и нагледно структуриране.

Приемат се за оценяване 18 /осемнадесет/ научни труда, които са извън докторската дисертацията и се отчитат при крайната оценка; взима се предвид и участието на кандидата в четири научноизследователски проекта.

След като се запознах обстойно и в детайли с документите и материалите, представени от гл. ас. д-р Траян П. Йосифов, считам, че те **отговарят на всички** изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Кратки биографични данни на кандидата

Гл. ас. д-р Траян П. Йосифов е родом от гр. Сопот. Началото на неговия професионален път в областта на финансите може да се проследи от приложената автобиографическа справка за завършване на бакалавърска и магистърска степени по „Финанси” в УНСС, гр. София. В периода 2006-2012 г. работи във финансовия сектор за различни престижни финансови структури и банки. Неговата експертиза и професионален опит са свързани с управлението на банковия кредитен риск, управлението на корпоративните банкови рискове и управление на кредитния портфейл.

През септември, 2012 г. постъпва на работа като асистент във Факултета по икономически и социални науки /ФИСН/, а по-късно става и главен асистент в същия факултет. До датата на конкурса упражнява по основен трудов договор тази длъжност във ФИСН.

В преподавателски план гл. ас. д-р Траян П. Йосифов извежда лекционният цикъл и блоковете с упражнения на три авторски курса за различни академични специалности във ФИСН; академичните курсове са следните:

- „Публични финанси”
- „Банково дело и финансиране”;
- „Международни финанси”;

Общият академичен хорариум се взема навреме и по разпис. Кандидатът е в непрекъснат контакт при работата си със студентите. В условията на Ковид-19 пандемия той предоставя всички свои учебни материали за ползване от студентите чрез електронна платформа част от университетската онлайн система за образование. Той има занятия със студенти от осем бакалавърски специалности на ФИСН: „Маркетинг”, „Международни икономически отношения”, „Финанси”, „Счетоводство”, „Стопанско управление”, „Публична администрация”, „Макроикономика” и „Мениджмънт на туристическия бизнес”.

В научен план гл. ас. д-р Траян П. Йосифов има систематични изследователски интереси, които резултират в конкретни научни продукти – научни изследвания и свързаните с тях научни статии в периода: 2013-2016 г., когато е в процес на композиране на своя дисертационен труд: „Фондовете за рисков капитал – фактор за ускоряване на процеса на внедряване на иновации от малките и средни предприятия в България”.

В публикациите, които се взимат под внимание в настоящия конкурс - се датират от 2017 г. до 2021 г., включително. На практика, кандидатът участва в конкурса за доцент с актуална научна публицистична дейност свързана с основната научна проблематика по конкурса: световно стопанство, международни икономически отношения, международни финанси.

Лични впечатления

Познавам в служебен план гл. ас. д-р Траян П. Йосифов, когато постъпи на работа през 2012 г. във Факултета по икономически и социални науки на ПУ „П. Хилендарски”. За периода от постъпването му до момента ми е правил впечатление на уравновесена личност с изградено чувство за колегиалност – както към студентите, така и към административните служители и колегите преподаватели. В разговорите ми с него по служебни и професионални въпроси винаги е отстоявал принципни, почтени и обективни позиции.

В хода на нашата съвместна професионална работа през призмата на тези почти десет години съм наблюдавал и ми е правило добро впечатление как се стреми да поддържа хармонията в отношенията с другите колеги и студенти чрез добронамерено общуване дори и по належащи или проблемни въпроси, касаещи текущата учебна натовареност, академичните ангажименти, административните процедури и други задачи от университетската, факултетна и катедрена работа. Забелязал съм, че той винаги е запазвал етичността като водещо начало в служебните си отношения и това му качество го оценя особено високо.

В последните няколко години той преориентира чрез научни изследвания, научни прояви и специализирани курсове своите академични и професионални интереси от областта на приложните финанси към международните финансови отношения, международните финансово-икономически кризи и европейската система на банково-финансови отношения. Това резултира и в последващата административно-съгласувателна процедура на съответните нива и в съответните формати за взимане на решения за техническото трансформиране на трудовото му правоотношение и той премина от катедра „Финанси и счетоводство” в катедра „Маркетинг и международни икономически отношения” на ФИСН през 2020 г.

Вече като колеги в една катедра и вълнуващи се от идентични научни въпроси свързани със световното стопанство, международните икономически отношения и международните финанси – съм работил с него в екип в различни проекти и съм публикувал общи научни материали в рамките на различни научни формати.

В непосредствената ни обща научно-изследователска работа видях, че гл. ас. д-р Траян П. Йосифов е подготвен на изключително високо професионално ниво и за мен е било удоволствие да работя с него до момента и да се уча от нещата, до които той е достигнал като научни постижения и с радост е споделял в нашите общи научни търсения в областта на международните икономически отношения и международните финанси.

Особено приятно впечатление ми направи желанието му да възприема и утвърждава добрите европейски и международни практики при съставянето на актуални авторски академични курсове, които се появяват във ФИСН като академичен стандарт под формата на учебни помагала – „Ръководства за студента /силабъс/”. Такива са авторските му „Ръководства за студента” по „Банково дело и финансиране” и по „Международни финанси”, които се разпространяват безплатно в електронен формат за всички студенти, които прослушват тези курсове. Това са оказва особено полезен академичен инструмент за студентите от методологическа и дидактическа гледна точка да могат да се ръководят в усвояването на сложната академична и специфична материя онлайн в условията на Ковид-19.

Най-много от всичко, обаче ценя това, че гл. ас. д-р Траян П. Йосифов се утвърждава като един работещ човек, почтен учен и етичен колега, който води своите академични занимания в духа на добрите академични традиции на Факултета по икономически и социални науки.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

По отношение на учебно-педагогическата дейност гл. ас. д-р Траян П. Йосифов е изпълнявал през годините добросъвестно и на високо професионално ниво учебния план-график на извежданите от него дисциплини: „Публични финанси”, „Банково дело и финансиране” и „Международни финанси”.

В преподавателската си дейност гл. ас. д-р Траян П. Йосифов се е ръководил винаги от обективното представяне на научната истина, на представянето на различни гледни точки в неговото професионално поле, на привнасянето на нови материали, факти, научни изследвания и достижения на студентската аудитория, с която работи. В методически план той има ясна и стройна концепция и структура на съдържателните учебни единици, които са организирани в логически обвързан формат, подкрепени със съответните източници на информация за задължителна и свободноизбираема самоподготовка от студентите. Това личи от учебника по „Банково дело и форми на финансиране“ (2019 г.), който е организиран по съвременните стандарти за дидактическа работа със студенти и е съобразен изцяло с учебните планове и програми на специалностите във ФИСН.

Неговият успешен подход за поднасяне по обективен път на научната информация може да се открие и в съвременните дидактически необходими „Ръководства за студента“, тип „силабс“ по „Банково дело и финансиране“ (2017 г.) и „Международни финанси“ (2021 г.), където информацията е организирана ясно и подредено, ведно с обстоен корпус от научна и научно-популярна литература в съответните теми. Двете ръководства се разпространяват като електронен файл в PDF-формат в електронна среда безплатно за всички студенти, които прослушват съответните курсове, за да се осигури на студентите в съответния академичен обем и стандарт – особено в ситуация на Ковид-19, достъп до обективно научно познание.

В работен план са докладвани и аз съм чувал за гл. ас. д-р Траян П. Йосифов на регулярните заседания на катедра „Маркетинг и международни икономически отношения“ само добри отзиви относно неговата учебно-педагогическа работа, когато са били повдигани подобни въпроси за анализ и текущ контрол на научния колектив.

По отношение на научната и научно-приложната дейност на гл. ас. д-р Траян П. Йосифов, мога да заявя, че в представените за участие в конкурса за „доцент“ публикации особено място заема неговото монографично изследване: „*Биотехнологични иновации чрез дялово участие*“ (2020 г.) /290 стр./ с научни рецензенти – уважаваните доц. д-р Димитър Благоев, Декан на „Бизнес факултет“, УНСС, гр. София и доц. д-р Станимир Кабаиванов (към датата на съставяне на настоящото становище – професор), Декан на ФИСН – в класическа научна структура от три глави и обемна приложна част – гл. ас. д-р Траян П. Йосифов е спрял своето научно внимание върху обясняването на начините и формите на технологичен трансфер в българската стопанска среда във връзка с настъпващата епоха на биотехнологии и биоикономика. В монографичното изследване са разгледани обстойно важни ракурси на проблематиката, като основните модели за технологичен трансфер и особеностите на дяловото финансиране, касаещо развитието на биотехнологичните иновации. Това е един от основните приноси на кандидата. Също така той представя и цялостна оценка на иновативността на българската икономика и очертава европейската посока за интелигентен растеж в областта на биотехнологиите, което е друг важен принос в неговото монографично изследване.

На практика, гл. ас. д-р Траян П. Йосифов навлиза в един специфичен сегмент на международните икономически отношения, при който се прехвърля специализирано ноу-хоу във върхови икономически производства, касаещи новите производствени перспективи, съчетани с фактора обществено здраве и управляването на капиталовите потоци за развитие на биоиндустрията в България. Това е третият негов важен принос в монографията.

И трите приноса са важни за българската научна общност, както и за българската общественост като цяло, тъй като ясно очертават макрорамката на бъдещите процеси на финансиране на биотехнологични иновации – един от стратегически важните сегменти за възстановяване на българската върхова индустрия.

След обстойно запознаване с монографичното изследване и допълнителни проверки на налична публикувана научна тематика по този въпрос, считам, че гл. ас. д-р Траян П. Йосифов има сериозен научен принос в обясняването и научното третиране на проблематиката, касаеща финансирането на предстоящите биотехнологични и биоикономически иновативни стопански структури, предмет на международни икономически и финансови модели.

В научен план следва да се посочи, че неговата книга: *„Рисковите фондове – фактор за развитие на иновациите в България”* (2019 г.) /157 страници/ под редакцията на уважавания Декан на Факултета по икономически и социални науки – проф. д-р Станимир Кабаиванов. Кандидатът е представил детайлно, в пет глави – съгласно всички изисквания на научните правила – постановката на проблема за рисковия капитал, приложенията на рисковото финансиране в България в иновативни дейности и научно-развойни дейности в подходящ обем и със съответната фактология. Много сериозен принос на книгата е, че в нея е представен на достъпен език съвременен аналитико-методологичен апарат, анализ на експертни оценки и моделиране на стопанския риск при финансиране на иновативни проекти от фондовете за рисков капитал. На практика, кандидатът привнася научен опит от нова материя от областта на международните финанси в българската академична литература и създава реални предпоставки за дълбочинни изследвания по международни методологически проблеми на финансите да бъдат тествани и верифицирани в стопанската среда на нашата страна.

Друга силна публикация е неговата статия в сп. *„Икономическа мисъл”* (1/2019 г.), озаглавена: *„Банковото финансиране – фактор за стимулиране на икономическата активност в условията на променящата се бизнес среда”*, където се дискутира международния опит на японската системата „кейрецу” в банковата практика за подкрепа и развитие на стопанската инициатива, както и съответните международно признати теоретични постановки, касаещи проблема на банковата специализация и нейното състояние спрямо международно признатите стрес-тестове, прилагани от Централната банка в нашата страна. На практика, от поднесения научен материал ясно се вижда, че гл. ас. д-р Траян П. Йосифов следи с професионално око тенденциите в световното стопанство в частта им, касаеща международните финанси и международно банково дело. Основен принос е привнасянето и обясняването на международните банкови практики в българската реалност чрез научно аргументирани позиции и резултати на научния анализ.

На практика, представената висококачествена и съвременна научна продукция от гл. ас. д-р Траян П. Йосифов (създадена за последните пет години; в периода 2017-2021 г.), предмет на научна оценка в настоящото Становище – показва, че той има широк научен поглед, висок научен капацитет за резултативна работа с измерими и верифицируеми съвременни критерии за оценка и анализ на научна продукция. Научната продукция на кандидата се отличава с висока степен на автономност и оригиналност на мисълта, което ясно говори за сериозното отношение към научната работа в рамките на Факултета по икономически и социални науки в частност и в полза на утвърждаване на доброто име на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски” като цяло като водещ цивилизационен и научен център в страната.

Научните разработки и съответно кореспондиращите с това научни приноси на гл. ас. д-р Траян П. Йосифов могат да бъдат разгледани в две основни направления според мен:

- Международният опит в областта на рисковия капитал и рисковото финансиране; в това научно поле е работено чрез монографично изследване и чрез научна продукция с номера (1), (3), (8), (9), (11) и (13) в приложената документация на кандидата; и
- Международните икономически изследвания по значими проблеми и техния трансфер за подобряване на качеството на стопанската среда в страната и снижаване на икономическия риск; това е научна продукция с номера (2), (4), (5), (6), (7), (10) и (12) в приложената документация на кандидата;

В научноизследователските си интереси гл. ас. д-р Траян П. Йосифов засяга системно широк кръг от проблеми на световното стопанство, международните икономически отношения и международните финанси. Водещото направление в изследванията на кандидата, обаче е проблемът за международното финансиране на иновативни процеси, дейности и структури чрез съвременните инструменти на банкирането и управлението на дялови участия. В този смисъл високо трябва да бъде оценен и стремежът на гл. ас. д-р Траян П. Йосифов за прилагане на съвременни методи на обучение, както и изготвянето на учебни помагала и научно-приложни материали, защото той успешно привнася международния опит в своите изследвания и преподавателска дейност.

Кандидатът представя по верифицируем начин научни обяснения на съвременни проблеми в областта на международните финанси като съвместното финансиране на биоиндустриални екосистеми, финансиране на биотехнологични иновации, ролята на институционалните регулатори в международните финансираня и приложните аспекти на подобен ред регулации в България. Гл. ас. д-р Траян П. Йосифов дискутира в детайли перспективите пред България за успешното й включване в бъдещите процеси, касаещи международното финансово обвързване на страната с предстоящите банкови регулации, налагани от международните финансови регулатори и Европейската централна банка. В този смисъл той проблематизира по научен път и доказва чрез съответната публицистична активност – една трета от която на английски език, че има нови интегрални научни области, за които е необходимо да се прилагат нови изследователски подходи и нови постановки за конструиране на изследователските тези и аргументи. Такива са общите му публикации с доц. д-р Гергана Танева: (1) *A Model for Assessing Economic Risk in Financing Innovation Projects of Venture Capital Funds* (2018); и (2) *Innovation Processes and Conditions for Financing Innovations in Bulgaria* (2017); както и самостоятелните му публикации на английски език: (1) *A Competitive Advantages of Adopting Biotechnological Innovations* (2019); и (2) *The International Investment Position of Bulgarian Economy in the Period from 2010 to 2019* (2020). Освен това трябва да подчертая, че гл. ас. д-р Траян П. Йосифов в своите две научни статии: „*Международна конкурентоспособност чрез развитие на иновативното предприемачество*” (2019); и „*Европейски практики за финансиране и развитие в областта на биотехнологиите*” (2020) ясно и аргументирано защитава научните тези за това, че иновативното предприемачество следва да се измерва през индикаторите на международната конкурентоспособност и задълбоченото познаване на проблемите на световното стопанство в условията на все по глобализиращи се пазари. В този научен дух е и проблематизирането на въпроса за добрите европейски практики за финансиране, които могат да помогнат на водещи отрасли като биотехнологиите да бъдат конкурентоспособни и на международно, и на европейско ниво.

Ето защо може да се говори и за определени научни търсения на гл. ас. д-р Траян П. Йосифов и в областта на изследването на международната, но и на европейската конкурентоспособност и делова реалност.

В резултат на научната си дейност гл. ас. д-р Траян П. Йосифов придобива по етапен път и съответната научна популярност, както сред колегите от Факултета по икономически и социални науки, така и сред други учени. Той е приложил доказателствен материал за цитирания от други учени на седем свои научни изследвания – самостоятелни и в съавторство.

След внимателен и задълбочен преглед на представената документация от гл. ас. д-р Траян П. Йосифов, мога да изведа обоснованото твърдение, че той притежава изключително богат научен, научно-изследователски и преподавателски опит. През годините е водил своите лекции и упражнения по посочените академичните дисциплини пред студенти от различни специалности добросъвестно и с грижа за формиране на научна и професионална почтеност почти цяло десетилетие у студентите на ПУ „П. Хилендарски” – утрешни лидери и творчески личности на нашата страна. Считаю, че придържането на гл. ас. д-р Траян П. Йосифов към високи етични, морални и професионални обноси и стандарти може да бъде давано за пример и на други колеги в ПУ „П. Хилендарски” и академичната общност в страната.

3. Критични забележки и препоръки

Нямам съществени критични забележки към кандидата и неговите научни трудове и академично представяне!

Имам една основна препоръка, която се състои в това, че в академичен план гл. ас. д-р Траян П. Йосифов следва да се опита да систематизира своите специфични познания в областта на международните финанси и международното банково дело под формата на специализиран академичен курс в областта на актуалната в ЕС проблематика на европейския банков пазар в условията на настъпващата кръгова икономика особено що се касае до това как се третират консолидационните и регулативните въпроси в тази посока. Моето мнение е, че кандидатът има потенциала в бъдеще да се утвърди като един водещите специалисти в страната по проблемите на европейските и международните финанси, което пряко кореспондира на академичния профил на катедра „Маркетинг и международни икономически отношения”.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Мисля, че съвкупността от академични изследвания и цялостна научна работа на гл. ас. д-р Траян П. Йосифов до момента са убедително доказателство и достатъчна стабилна основа за формирането на по-нататъшни сериозни научни постижения и високо академично представяне в полза на катедра „Маркетинг и международни икономически отношения”, Факултета по икономически и социални науки и Пловдивския университет „П. Хилендарски”, в частност – както и за българските студенти, българската академична общност и българската общественост като цяло.

Подкрепям еднозначно заемането на академичната длъжност „доцент” от кандидата – главен асистент доктор Траян Павлов Йосифов!

6-ти септември 2021 г.

Изготвил становището:

доцент доктор Атанас И.Владиков